

METODIKA
PRIEŠLAIKINIS NEIŠNEŠIOTO VAISIAUS DANGALŲ
PLYŠIMAS

V.INFORMACIJA VISUOMENEI

Informacija pacientei

Kas yra priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas?

Tai vaisiaus vandenų nutekėjimas prieš prasidedant reguliariems gimdos susitraukimams. Neišnešioti vaisiaus priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas būna tuomet, kai vandenys nuteka iki 37 nėštumo savaitių.

Kas sukelia priešlaikinį vaisiaus vandenų nutekėjimą?

Vaisiaus vandenys dažniau prieš laiką nuteka šiais atvejais:

- ankstesnio nėštumo metu vandenys taip pat nutekėjo prieš laiką;
- ankstesnis nėštumas baigėsi priešlaikiniu gimdymu;
- infekcija makštyje ar gimdoje;
- kraujavimas iš lyties organų;
- rūkymas.

Kokie yra priešlaikinio vaisiaus vandenų nutekėjimo požymiai?

- Gausesnis vandeningų išskyrų iš makšties pasirodymas;
- Nuolatinis, nekontroliuojamas skysčio tekėjimas iš makšties;
- Pasikartojantys negausūs skysčio pliūpsniai, panašūs į šlapimo nelaikymą.

Kaip nustatomas priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas?

Prieš laiką vaisiaus vandenys dažniausiai nuteka netikėtai, namie, be aiškios, akivaizdžios moteriai priežasties, be skausmo, nesant gimdos susitraukimų.

Vaisiaus vandenų tekėjimą patvirtina gydytojas ar akušeris apžiūros metu. Įkišus makšties skėtiklius, matomas vandenų tekėjimas iš gimdos kaklelio kanalo.

Galima paimti išskyrų iš makšties ir atlikti specialius mėginius. Iš makšties paimtos išskyros padedamos ant stikliuko. Po to jis apžiūrimas pro mikroskopą. Jei vaisiaus vandenys teka, matomas vadinamasis paparčio lapas. Galima atlikti ir kitą testą. Specialiu lakmuso popieriumi nustatomas makšties išskyrų rūgštingumas, kuris patvirtina arba paneigia diagnozę. Šį mėginį galima atlikti tik tada, kai nėra makšties uždegimo ir kraujo makštyje.

Šiuo metu yra naujų testų, kuriais galima tiksliau įvertinti vaisiaus vandenų nutekėjimą. Vaisiaus vandenyse yra tam tikrų medžiagų, kurios nustatomos specialiais testais.

Kaip gydomas priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas?

Nutekėjus prieš laiką vaisiaus vandenims, Jūs būsite paguldyta į ligoninę. Gydymas ir priežiūra priklausys nuo nėštumo laiko, nuo Jūsų ir vaisiaus sveikatos.

Jums gali būti paskirta antibiotikų, kad būtų užkirstas kelias infekcijai. Prieš laiką nutekėjus vaisiaus vandenims, antibiotikų skiriama ir profilaktikai ir gydyti. Skiriami antibiotikai nesukelia pavojaus vaisiui. Tiek profilaktika, tiek gydymas antibiotikais paprastai netrunka ilgiau nei 7 dienas, bet daug kas priklauso nuo konkrečios situacijos. Kiek laiko reikės praleisti stacionare, nutekėjus vaisiaus vandenims, taip pat priklausys nuo konkrečios situacijos.

Jeigu nėštumo trukmė didesnė nei 35 nėštumo savaitės ir gimdymas neprasideda savaime, Jums gali būti pasiūlyta gimdymą sužadinti.

Jeigu nėštumo laikas nuo 24 iki 35 nėštumo savaičių, Jums gali būti pasiūlyta vartoti vaistų (steroidų), kurie padeda subrandinti vaisiaus plaučius. Jeigu vartojant šių vaistų prasideda sąrėmiai, jie slopinami kitais (tokoliziniiais) preparatais, kol bus vartojami steroidai. Po šio gydymo gimdymą sužadinti rekomenduojama atsižvelgiant į moters ir vaisiaus būklę.

Jeigu nėštumas mažesnis nei 24 savaičių, kiekvienu atveju pasirenkama individuali priežiūra. Dažniausiai prognozė vaisiui yra labai nepalanki, todėl siūloma gimdymą sužadinti, kad būtų išvengta didesnių komplikacijų motinai.

Kokios gali būti priešlaikinio vaisiaus vandenų nutekėjimo komplikacijos?

Dažniausia komplikacija nėštumo metu – gimdos infekcija, kuri naujagimiui gali sukelti įgimtą infekcinę ligą (plaučių uždegimą, sepsį) bei cerebrinį paralyžį; motinai po gimdymo – gimdos uždegimą.

Dėl vaisiaus vandenų sumažėjimo gali būti suspausta vaisiaus virkštelė, dėl to vaisius gali uždusti, gali būti deformuotos naujagimio galūnės, neišsivystę plaučiai.

Dažniau pasitaiko sėdmenų pirmeiga, skersinė vaisiaus padėtis, gali iškristi smulkios vaisiaus dalys ar virkštelė, dėl to dažniau gimdymas gali būti užbaigiamas cezario pjūvio operacija.

Kiek ilgai vaisius gali būti gimdoje prieš laiką nutekėjus vaisiaus vandenims?

Atsižvelgus į konkrečią situaciją: kiek nėštumo savaičių, yra ar nėra infekcijos požymių, gali būti bandoma išlaikyti vaisių gimdoje kuo ilgiau, tikintis, kad jis bus brandesnis ir geriau pasiruošęs išgyventi po gimimo. Tai gali trukti nuo kelių dienų iki kelių mėnesių. Kartais, labai retai, vaisiaus vandenys gali nustoti tekėti ir, kadangi jie nuolat gaminasi, viskas gali grįžti į normalią padėtį.

Ar gimęs naujagimis bus sveikas?

Tai priklauso nuo daugelio veiksnių: kokios trukmės nėštumas, ar subrendę vaisiaus plaučiai, ar nėra infekcijos gimdoje. Prieš laiką gimę naujagimiai visada turi daugiau sveikatos problemų nei gimę laiku.

Ką daryti, jeigu Jums atrodo, kad nutekėjo vaisiaus vandenys?

Visų pirma – nepanikuoti!

Antra, nedelsti ir kreiptis į specialistą, kad jis galėtų įvertinti vaisiaus būklę ir numatyti tolesnę priežiūros taktiką.

Jeigu nėštumo laikas daugiau kaip 30 savaičių geriau, kad Jus į stacionarą atvežtų sėdimoje ar gulimoje padėtyje, nes tada yra mažesnė tikimybė, kad iškris smulkios vaisiaus dalys (koja ar ranka) arba virkštelė.

Ar galima išvengti priešlaikinio vaisiaus vandenų nutekėjimo?

Specifinių priemonių, kurios visiškai apsaugotų nuo šios komplikacijos, nėra. Bet yra profilaktikos priemonių, kurios sumažina tokios galimybės riziką: nerūkyti, vengti streso, vengti lytiškai plintančių ligų, prieš pastojant kartu su partneriu apsilankyti pas specialistą, kuris išsiaiškins ir patars, kas yra blogai, ką reikėtų dar ištirti, ką išgydyti ir kaip elgtis nėštumo metu, kad būtų išvengta šios problemos.

Informacija visuomenei

Priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas – tai vaisiaus vandenų pūslės plyšimas ir vaisiaus vandenų nutekėjimas dar neprasidėjus gimdymo veiklai ir nesant reguliarių sąrėmių. Priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas, kaip nėštumo komplikacija, pasitaiko 0,7–2,1 proc. nėščiųjų ir sudaro 30–43 proc. visų priešlaikinio gimdymo priežasčių. Neišnešiotu vaisiaus priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas būna tuomet, kai vandenys nuteka iki 37 nėštumo savaičių. Neišnešiotu vaisiaus priešlaikinis vaisiaus vandenų nutekėjimas gali komplikuotis: gali būti vaisiaus infekcija, gimdos uždegimas, vaisiaus smulkių dalių iškritimas. Pagrindinės neišnešiotu vaisiaus priešlaikinio vaisiaus vandenų nutekėjimo priežastys yra šios: buvęs priešlaikinis gimdymas, infekcija makštyje ar gimdoje, kraujavimas iš lyties organų, rūkymas ir stresas. Kokias pasekmes bevandenis periodas sukels vaisiui ar naujagimiui, priklauso nuo nėštumo laiko, kai nutekėjo vaisiaus vandenys, ir nuo bevandenio periodo laiko. Kuo ilgesnis bevandenis periodas, tuo didesnė infekcijos, vaisiaus galūnių deformacijos tikimybė, taigi, kuo ilgiau vaisius išbus gimdoje, ypač labai trumpo nėštumo metu, tuo didesnė tikimybė, kad jis lengviau ateityje pakels galimus sveikatos sutrikimus. Kiekvienas atvejis yra konkretus, reikalaujantis bendro problemos suvokimo ir gydytojo bei nėščiosios savitarpio supratimo.